

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobce: **P. S.**

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ve věci mezinárodní ochrany ze dne 13. června 2019, č. j. OAM-514/ZA-ZA11-ZA04-2019,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou ze dne 20. 6. 2019 domáhá přezkoumání výše uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zamítnuta jako zjevně nedůvodná.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

2. Uvedené rozhodnutí napadl žalobce v celém rozsahu včas podanou žalobou, v níž namítal, že v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany v České republice

(dále také jen „ČR“) byl zkrácen na svých právech. Má za to, že žalovaný v předchozím řízení porušil ustanovení § 2 odst. 1, § 3 (ve spojení s § 2 odst. 4), § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a dále ustanovení § 12, § 14, § 14a a 23c zákona o azylu. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

3. Žalobce má za to, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné a nezákonné. Žalovaný neměl zjistit dostatečně skutkový stav věci a nesprávně tak vyhodnotit možnou otázku hrozby pronásledování v zemi původu žalobce. Ten je toho názoru, že mu zejména svědčí možnost udělení tzv. doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. V zemi původu byl pronásledován a bylo mu vyhrožováno smrtí ze strany jeho věřitele. Pokud by se obrátil na policii, toto jednání by bylo zjevně bezúčelné, jelikož zmíněný věřitel má na policii přátele. Z důvodu jeho konexí nepřipadalo v úvahu ani vnitřní přesídlení žalobce v rámci Gruzie.
4. S poukazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (pozn. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007-63) vyjádřil žalobce názor, že žalovaný měl brát v potaz jeho konzistentní výpověď a při jejím posuzování uplatnit pravidlo: „*v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu*“. Žalobce si je vědom toho, že Gruzie nepatří mezi země, které by se daly označit za nebezpečné (viz vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb.). Přesto je toho názoru, že žalovaný neshromáždil dostatečně aktuální informace o zemi původu, a to nejlépe z různých zdrojů. Tím porušil ustanovení § 3, § 50 odst. 4, § 52 a § 68 správního řádu a § 23c zákona o azylu.
5. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žalobních námitek a setrval na správnosti žalobou napadeného rozhodnutí, na které odkázal, stejně jako na obsah správního spisu. Zastává názor, že v daném případě zjistil skutečný stav věci a přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Shledává napadené rozhodnutí přezkoumatelným a má za to, že je odůvodněno dostatečným způsobem.
7. Zdůraznil, že v případě žalobce je zřejmé, že svoji vlast neopustil na základě žádného z relevantních důvodů ve smyslu zákona o azylu a ani jeho obavy z návratu do Gruzie nelze považovat za opodstatněné ve smyslu ustanovení § 12 a § 14a zákona o azylu. Poukázal na skutečnost, že: „*Gruzie splňuje základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu /§ 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu a byla proto zařazena na seznam zemí, které ČR považuje za bezpečné země původu - viz § 2 bod 7 vyhlášky č. 328/2015 Sb., ve znění vyhlášky č. 68/2019 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců. Z tohoto pohledu je zcela lichá a nedůvodná námitka žalobce, že je v rozporu s ústavním pořádkem ČR, že seznam bezpečných zemí původu je vydán pouze vyhláškou ministerstva s tím, že soud není vázán podzákonnými předpisy a tak pro soud zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu není závazný.*“ Námitky žalobce tak považuje žalovaný za nesprávné, jelikož citovaná vyhláška je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, je obecně závazná a rovněž soud z ní musí vycházet.

8. Žalovaný dále upozornil na to, že v případě žalobce nebyl prokázán opak a postoj ke Gruzii - jakožto bezpečné zemi původu se uplatní i zde. V průběhu správního řízení žalobce tvrdil pouze jeho problémy s věřitelem, které má v souvislosti s dosud nesplaceným dluhem, a které odmítá řešit cestou právního řádu svého domovského státu. Žalobce rezignoval v tom, aby primárně hledal ochranu u státních orgánů Gruzie.
9. Podklady, z nichž žalovaný vycházel, jsou dle jeho názoru aktuální a relevantní, za dané situace zcela dostatečné. V napadeném rozhodnutí je rovněž soupis zdrojů, na základě nichž byly informace zpracovány. Žalovaný trvá na tom, že jde o uznávané a relevantní veřejně dostupné informace.
10. Konečně uzavřel, že takto podaná žaloba je nedůvodná. V případě žalobce došlo k jednoznačnému naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu a má za to, že rozhodnutí vychází z řádně zjištěného stavu věci. V podrobnostech pak žalovaný odkazuje na obsah správního spisu.

IV. Skutková a právní zjištění krajského soudu

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen "s. ř. s."). Učinil tak bez nařízení jednání postupem za podmínek stanovených dle ustanovení § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. a dospěl k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům. Žalobu důvodnou neshledal.
12. Z předloženého správního spisu se podává, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 3. 6. 2019. Jako důvod žádosti uvedl, že si v Gruzii půjčil peníze, které nyní není schopen vrátit. Z tohoto důvodu má problémy se svým věřitelem. Jiný důvod nemá.
13. V rámci pohovoru provedeného dne 6. 6. 2019 popsal, že je gruzínské národnosti, vyznává pravoslavné křesťanství, je svobodný a bezdětný. Sympatizoval se stranou Národní hnutí. Gruzii opustil dne 1. 6. 2019. Z Tbilisi odletěl do Polska, odtud pokračoval do České republiky. Cestoval se svým bratrancem. Žalobce v minulosti nepobýval na území členských států Evropské unie, v roce 2018 byl pracovně v Turecku (po dobu 6 měsíců). Projednávaná žádost o udělení mezinárodní ochrany je jeho první. Stran zdravotního stavu konstatoval, že má srdeční arytmií, vysoký tlak a hepatitidu typu B. Žalobce následně popsal, že předmětnou finanční částku si od věřitele půjčil zhruba před třemi roky, v roce 2017 po něm věřitel částku požadoval. Jelikož nebyl schopen peníze vrátit, věřitel ho naložil do auta, odvezl k řece, zlomil prst a udeřil ho do hlavy. To bylo naposledy, kdy se spolu setkali. Věřitel mu následně vyhrožoval přes další osoby. Potíže se splácením dluhu žalobce neřešil oficiální cestou, pouze se schovával. Do České republiky přicestoval v roce 2019 proto, že se do té doby snažil splatit dluh - choval ovce a slepice. V České republice má žalobce tetu, strýce a dva bratrance (všichni zde žádají o udělení mezinárodní ochrany). V Gruzii má matku a sestru. Žalobce upřesnil, že ve vlasti neměl žádné problémy se státními orgány, nebyl trestně stíhán ani uvězněn. K lékařům nechodil z finančních důvodů a má za to, že žádnou lékařskou péči nepotřebuje. V případě návratu do Gruzie by byl bez finančních prostředků.
14. Žalovaný vycházel především z výpovědi samotného žalobce a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Gruzii. Jednalo se o: Hodnocení Gruzie jako bezpečné země

původu, duben 2019 a Informace OAMP – Bezpečnostní a politická situace v zemi: Gruzie, ze dne 3. 7. 2018. Možnost seznámení se s podklady pro rozhodnutí ve věci ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu byla žalobci dána dne 10. 6. 2019. Žalobce této možnosti využil, ale ničeho nedoplnil.

15. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou, neboť shledal naplnění podmínek ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu.
16. Z ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu vyplývá, že jako zjevně nedůvodná se zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.
17. Dle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu pro účely tohoto zákona se rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům, a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a zákona o azylu, který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad stavem dodržování lidských práv.
18. Lze-li dle § 16 odst. 3 zákona o azylu zamítnout žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu nebo doplňkové ochrany podle § 14b téhož zákona. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odst. 2, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu.
19. Krajský soud konstatuje, že bezpečnost dané země se neposuzuje ad hoc, nýbrž dle ustáleného seznamu, který poskytuje prováděcí vyhláška. Podle § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu, považuje Česká republika Gruzii (s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie) za bezpečnou zemi původu.
20. Soud se v přezkoumávané věci na základě žalobcem vznesených námitek zabýval zejména posouzením jejich důvodnosti ohledně problematiky nedostatečného zjištění skutkového stavu ze strany žalovaného a tedy nesprávné aplikace § 16 odst. 2 zákona o azylu.
21. Soud přitom podotýká, že shora citované ustanovení (§ 16 odst. 2 zákona o azylu) spočívá na výkladu pojmu „bezpečná země původu“ uvedeném v § 2 odst. 1 písm. k) téhož zákona. Občany pocházející z bezpečných zemí původu nelze pak bez dalších individuálních skutečností považovat za osoby vyžadující ochranu. Pro uvedenou problematiku tak byla zavedena praxe v tom smyslu, že se nezkoumají důvody pro možné udělení azylu a doplňkové ochrany, ale toliko se posoudí, zda daná země podmínky definice „bezpečné země původu“ splňuje. Není však vyloučeno, že žadatel v

průběhu azylového řízení prokáže opak, tedy že v jeho případě ze strany domovského státu k porušování mezinárodních azylových zásad dochází.

22. Na žalovaném tak v tomto případě stanula povinnost, aby pro vyslovení zjevné nedůvodnosti žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany prokázal, že Gruzii lze považovat za bezpečnou zemi původu (dle § 16 odst. 2 zákona o azylu). Vzhledem k tomu, že výše citovaná prováděcí vyhláška k zákonu uvedenou zemi výslovně zmiňuje ve svém § 2 bodu 7., byl jeho procesní postup v zásadě zcela zřejmý, jelikož již nemusel zkoumat naplnění jednotlivých znaků vymezených v § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, ale mohl rovnou přistoupit ke konstatování splnění podmínek bezpečnosti Gruzie, jako země žalobcova původu. Dlužno dodat, že i přes tuto skutečnost doplnil žalovaný správní spis o informace (viz výše), které prokazují, že Gruzii lze považovat za bezpečnou zemi původu. Krajský soud shledal, že žalovaný tedy splnil své povinnosti týkající se řádného zjištění skutkového stavu, neboť žalobce není osobou, jež by pocházela ze státu, který za „bezpečnou zemi původu“ považovat nelze.
23. Krajský soud k problematice tzv. bezpečných zemí dále upozorňuje na to, že charakteristickým znakem řízení, v nichž žadatel o mezinárodní ochranu pochází z takové země, je kladení větších nároků ohledně důkazního břemene právě ve vztahu k žadateli. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí presumuje, odpovědnost za prokázání opaku tkví právě na žadatelích o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce tak měl povinnost, aby azylově relevantní skutečnosti nejen tvrdil, ale rovněž je adekvátně doložil.
24. Krajský soud doplňuje, že v tomto případě nelze prokázání uvedené skutečnosti dovodit toliko z výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu. K tomu odkazuje nadepsaný krajský soud na závěry Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, který uvedl, že: *„Institut bezpečné země původu zakotvený v ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu [dnes písm. k)] a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodnosti žádostí osob přicházejících z dané země - srov. ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu (...) [dnes ust. § 16 odst. 2]. Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.“*
25. V předmětné věci byla žalobcem tvrzena obava z jeho věřitele – soukromé osoby, jelikož mu neuhradil včas na něm vážnoucí dluh. Krajský soud je toho názoru, že žalovaný správně vyhodnotil, že takto popsané jednání nespadá pod žádný z důvodů pro možnost udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu (tj. pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě), či pro udělení tzv. doplňkové ochrany. V tomto směru krajský soud rovněž souhlasí s premisou, na níž upozorňoval žalovaný, a to, že: *„[n]eučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně“*

(viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 - 44). V této souvislosti odkazuje krajský soud rovněž na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého pro to, „aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu,

musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“ Obdobně viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 - 68, podle něhož, že skutečnost, že „žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vybrožováním ze strany soukromé osoby, není

bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona

č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat

se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“

26. Jestliže žalobce obavou z neznámé soukromé osoby rozporoval presumpci Gruzie jakožto bezpečné země původu, byl ve smyslu ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu povinen svá tvrzení prokázat, což však neučinil, a žalovanému tak nezbylo, než vyhodnotit jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou, a jako takovou ji zamítnout.
27. K dalším námitkám žalobce soud odkazuje na shora citovaný § 16 odst. 3 zákona o azylu, dle něhož je výslovně stanoveno, že správní orgán v případě zjevně nedůvodných žádostí neposuzuje, zda by mohl být žadatel o udělení mezinárodní ochrany vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, zda splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu nebo mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona, či lze v jeho případě užít tzv. doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu. Žalovaný tudíž nebyl povinen se dalšími důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobci zabývat.
28. Vzhledem k výše uvedenému soudu nezbyvá než zopakovat, že azylové řízení je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území České republiky a nelze ho zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky, tak jak jsou upraveny zákonem o pobytu cizinců. S učiněnými závěry žalovaného se tak soud plně ztotožnil. Žalobci nelze přisvědčit v tom, že by žalovaný nepřihlížel pečlivě ke všemu, co v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany vyšlo najevo, či že by při vyhodnocování obstaraných důkazů porušil zásadu jejich volného hodnocení.
29. Krajský soud proto uzavírá, že neshledal namítané formální nedostatky napadeného rozhodnutí ani žádné vady správního řízení, které předcházelo jeho vydání. Dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu) a žalovaný rozhodnutí rovněž řádně odůvodnil (§ 68 odst. 3 správního řádu). Pochybení soud neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a jejich hodnocení (§ 50 správního řádu). Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

V. Náklady řízení

30. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval a ze spisu ani nevyplývá, že by mu v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady nad běžnou úřední činnost vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 23. března 2020

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce